

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра садівництва ім. проф. В.Л. Симиренка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан агробіологічного факультету
В.П. КОВАЛЕНКО
«05» _____ 2024 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри садівництва ім.
проф. В.Л. Симиренка

Протокол №12 від «05» 04 2024 р.

Завідувач кафедри Б.М. МАЗУР

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП_203 «Садівництво,
плодоовочівництво та виноградарство»

Б.М. МАЗУР

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЧНЕ ПЛОДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО»

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
спеціальність 203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»
освітня програма Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство
факультет Агробіологічний

Розробник к. с.-г. наук, доцент Мазур Борис Миколайович

Київ – 2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра садівництва ім. проф. В.Л. Симиренка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан агробіологічного факультету

_____ В.П. КОВАЛЕНКО

“ _____ ” _____ 2024 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри садівництва ім.

проф. В.Л. Симиренка

Протокол №12 від «05» 04 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Б.М. МАЗУР

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП_203_ « Садівництво,

плодоовочівництво та виноградарство»

_____ Б.М. МАЗУР

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЧНЕ ПЛОДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО»

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
спеціальність 203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»
освітня програма Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство
факультет _____ Агробіологічний

Розробник к. с.-г. наук, доцент Мазур Борис Миколайович

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

Органічне плідівництво та виноградарство

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Другий (освітньо-науковий)	
Спеціальність	203 – «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»	
Освітня програма	«Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	135 год.	
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Органічне плідівництво та виноградарство» є теоретичні знання законодавчих особливостей органічної сертифікації садів, ягідників та виноградників та професійні навички щодо ведення садівничого господарства відповідно до системи органічного плідівництва або виноградарства. Розглядається рівень розвитку органічного виробництва плодів й винограду та його перспективи у регіональному та світовому вимірі. Наведено країни-лідери серед із споживання органічної продукції. Представлено найпоширеніші логотипи європейської, американської

та японської системи сертифікації органічних продуктів. Вивчаються технології вирощування органічної продукції основних садових культур, які забезпечують екологічну чистоту і відповідають міжнародним стандартам якості продукції.

Набуття компетентностей:

Інтегрована компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері садівництва та виноградарства під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 5. Здатність розробляти адаптивні системи землеробства для сільськогосподарських установ.

СК 8. Здатність до розробки і оптимізації елементів технологій вирощування малопоширених плодових та овочевих культур, у тому числі за органічного виробництва

Програмні результати навчання (ПРН):

РН12. Впроваджувати елементи новітніх технологій вирощування малопоширених плодових та овочевих культур з адаптацією їх до конкретних умов культивування і органічних технологій.

2. Програма та структура навчальної дисципліни; повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма						Заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі				усього	у тому числі		
			л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб
Змістовна частина 1. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ПЛОДІВНИЦТВА ТА ВИНОГРАДАРСТВА В УКРАЇНІ										
Тема 1. Загальна концепція органічного плодівництва та виноградарства, його поширення у світі.	2	22	2	4		16				
Тема 2. Цілі, завдання і закони органічного плодівництва та виноградарства	2	22	2	4		16				
Тема 3 Органічне плодівництво та виногадарство в Україні. Організація органічних господарств	2	22	2	4		16				
Разом	6	66	6	12		48				
Змістовна частина 2. ТЕОРЕТИЧНА ТА МЕТОДИЧНА БАЗА ОРГАНІЧНОГО ПЛОДІВНИЦТВА ТА ЙОГО ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ										
Тема 4 Живлення в органічному плодівництві та ягідництві	2	26	2	4		20				
Тема 5. Живлення в органічному виноградарстві	2	22	2	4		16				
Захист рослин в органічному плодівництві та виноградарстві	2	22	2	4		16				
Тема 6 Сертифікація та маркетинг органічної продукції плодівництва та виноградарства.	2	22	2	4		16				
Тема 8. Економічна ефективність органічного плодівництва та виноградарства	2	22	1	2		19				
Разом	8	114	9	18		87				
Усього годин	15	180	15	30		135				

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розрахунок балансу поживних елементів в ґрунтах господарства за різних систем землеробства	4
2	ЕМ-технологія, ЕМ-препарати для плодкових культур та винограду	4
3	Органічні методи боротьби з бур'янами в насадженнях плодкових культур та винограду	4
4	Органічні методи захисту плодкових культур та винограду від хвороб та шкідників.	4
5	Розрахунок потреби ентомофага для боротьби зі шкідниками плодкових рослин та винограду	4
6	Переваги і недоліки органічного плодівництва та виноградарства	2
7	Складання технологічної карти органічного вирощування зерняткових та кісточкових культур	4
8	Складання технологічної карти органічного вирощування ягідних культур	2
9	Складання технологічної карти органічного вирощування винограду	2
	Разом	30

4. Теми самостійних робіт

№з/п	Тема та зміст розділу	Кількість годин
1	Роль мікроорганізмів у живленні плодкових рослин	6
2	Альтернативні заходи захисту рослин у системі органічного плодівництва	6
3	Повітряне живлення багаторічних рослин. Значення фотосинтезу	6
4	Позакореневе живлення плодкових та ягідних культур	6
5	Біологічна фіксація азоту, її значення для живлення	10

	багаторічних рослин	
6	Бобові культури, як фактор біологізації сівозмін	8
7	Маркування органічної продукції	8
8	Вибір ґрунту під закладку органічного саду	9
9.	Фізіологічно активні речовини	6
10	Діагностика живлення багаторічних рослин	6
11	Види кислотності в ґрунті	8
12	Бактеріальні препарати для захисту плодових культур проти хвороб та шкідників	6
13.	Відношення багаторічних рослин і мікроорганізмів до реакції ґрунту та вапнування	8
14	Визначення необхідності проведення вапнування ґрунту	8
15	Строки і способи внесення вапнякових матеріалів у ґрунт, період їх дії.	8
16	Бактеріальні та рістактивуючі препарати.	8
17	Матеріально-технічне забезпечення технологій органічного виробництва плодів і ягід	8
Разом		135

5. Засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт;

6. Методи навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);

7. Методи оцінювання.

(вибрати необхідне чи доповнити)

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;

- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

(вибрати необхідне чи доповнити)

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - *посилання*);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Підручники, монографії, навчальні посібники, наукові видання, науковопубліцистичні роботи (статті, методичні рекомендації, матеріали конференцій).
2. Інтернет – ресурси та інший матеріал для самостійної роботи.
3. Технічні засоби

основна

1. Веремеєнко С.І. Біологічні системи землеробства: навч. посіб./ С. І. Веремеєнко, С. С. Трушева. – Рівне : НУВГП, 2011. – 196 с.
2. Агроекологічні основи високоефективного вирощування польових культур у сівозмінах біологічного землеробства /за ред. І.А.Шувара. – Львів:

Українські технології, 2003. – 36 с.

3. Зінченко О.І., О.С. Біологічне рослинництво: навч. посіб. / О.І. Зінченко, О.С. Алексеева, П.М. Приходько. – К.: Вища школа, 1996. – 239 с.

4. Лихочвор В.В. Біологічне рослинництво: навч. посіб. / В.В. Лихочвор. – Львів: НВФ "Українські технології", 2004. – 312 с.

5. Шувар І.А. Екологічне землеробство: підруч. / І.А. Шувар. – К.: Вища школа, 2006. – 333 с.

Допоміжна

1. Відтворення родючості ґрунтів у ґрунтозахисному землеробстві: наук. монографія НАУ / за ред. М.К. Шикули. – К.: ПФ "Оранта", 1998. – 680 с.

2. Кисіль В.І. Біологічне землеробство в Україні: проблеми і перспективи / В.І. Кисіль. – Харків: вид-во "Штрих", 2000. – 161 с.

3. Вовк В.І. Сертифікація органічного сільського господарства в Україні: сучасний стан, перспективи, стратегія на майбутнє / В.І. Вовк // Органічні продукти харчування. Сучасні тенденції виробництва і маркетингу: матеріали Міжнар. семінару. – Львів, 2004. – С.3–7.

4. Созінов О.О. Агросфера України у ХХІ столітті / О.О. Созінов // Вісник НАНУ. – 2001. № 10. – С.53-59.

5. Трушева С.С. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни "Біологічні системи землеробства та плідівництва" студентами спец. "Садівництво та виноградарство". – Київ: НУБіП. 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/5727>

6. Методичні рекомендації для впровадження у виробництво "Модель системи екологічного землеробства в Лісостепу України" / За ред. С.М. Кравченка. – Київ: Науково-методичний центр аграрної освіти, 2008. – 36 с.

7. Гринчук П.Д. Урожайність культур і продуктивність сівозмін за умов біологізації землеробства / П. Д. Гринчук, М.П. Андрощук // Землеробство. – Київ: Урожай. – 1996. вип. 71. – С.23 – 28.

8. Шувар І.А. Біологічне землеробство на шляху вдосконалення енергетичної системи "ґрунт – добрива - рослина" / І.А. Шувар // Сільський господар. – 2005. №№ 7 – 8. – С. 23 – 25.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>

2. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. National Organic Standard. Board Recommendations (National Organic Program USDA) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ifoam.org/>

5. IFOAM Basic Standards (approved by the IFOAM General Assembly, Victoria, Canada, August 2002) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ifoam.org/>

Впровадження принципів сталого розвитку України на основі розробки еколого-економічної моделі розвитку сировинної галузі та збереження біоресурсів України в сучасних умовах / Звіт проекту ПРООН "Програма сприяння сталому розвитку в Україні" / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.undpsust.kiev.ua/Docs/1u.htm/>